5 Modulaire Richtlijnen
5.2d: Lyme borreliose

ESCCAP
EUROPEAN SCIENTIFIC COUNSEL COMPANION ANIMAL PARASITES®

Lyme borrelioses wordt veroorzaakt door *Borrelia burgdorferi* sensu lato spirocheten. Deze infecteren zoogdieren en vogels en worden overgedragen door teken (*Ixodes ricinus*, *I. hexagonus* en *I. persulcatus*).

Infecties komen voor bij de hond, maar ziekte bij de kat is nog onduidelijk. Infecties bij de mens zijn een groot probleem voor de volksgezondheid.

Verspreiding

Endemische gebieden zijn gerelateerd aan de verspreiding van de teken vectoren. Lyme borreliose komt in heel Europa voor, behalve in erg warme zuidelijke of koude noordelijke gebieden.

Levenscyclus

Ixodidae-teken zijn vectoren van *B. burgdorferi* sensu lato. Teken vectoren kunnen *Borrelia* spp. opnemen tijdens een bloedmaaltijd op een geïnfecteerde "reservoir gastheer". Verschillende diersoorten vormen reservoirs in Europa, waaronder veel wilde zoogdieren en vogels.

Borrelia verspreidt zich in teken naar de speekselklieren en wordt transstadieel overgedragen. Er is echter geen transovariële overdracht. De teek moet minstens 16-24 uur vasthechten voordat overdracht van pathogenen naar een nieuwe gastheer optreedt. De bacteriën blijven in de huid aanwezig voordat het wordt verspreid naar andere weefsels.

Klinische verschijnselen

Borreliose geeft een onduidelijk beeld bij honden. De meeste zijn subklinisch geïnfecteerd en het is lastig om een natuurlijk verkregen *B. burgdorferi* infectie te relateren aan klinische verschijnselen zoals koorts, kreupelheid, spierpijn en sloomheid.

Pups hebben waarschijnlijk een hoger risico op "Lyme arthropathie" dat bestaat uit kreupelheid door een of meerdere gewrichten. "Lyme nefropathie" wordt gebruikt voor immuuncomplex-nefropathie met eiwitverlies, dat optreedt bij 2% van de seropositieve honden.

Klinische beelden bij natuurlijk-geïnfecteerde katten zijn zeldzaam.

Ixodes hexagonus [F]

[F] Foto met dank aan de Faculteit Diergeneeskunde, Universiteit Utrecht.

Diagnose

Directe diagnose van *Borrelia* met een kweek, cytologie of PCR kan lastig zijn omdat sommige onderzoeken suggereren dat *B. burgdorferi* zich in de weke delen van honden bevindt na overdracht door teken en niet meer in de bloedbaan of de urine. Daarom wordt het zelden in bloed, urine of liquor, maar wel in de huid en/of gewrichtsvloeistof aangetoond.

Bij **Serologie** treden antilichamen tegen *Borrelia* gewoonlijk 3 tot 5 weken na infectie op en kunnen worden aangetoond met immuunchromatografische tests. Positieve resultaten wijzen echter voornamelijk op blootstelling aan de bacterie en niet zo zeer op een actuele infectie. Wanneer honden verdacht op de ziekte van Lyme seropositief zijn, is het advies om een Western Blot of een lijn immuno assay (LIA) uit te laten voeren op specifieke bandpatronen. Verder zijn antilichaamreacties tegen het C6-peptide hooggevoelig en specifiek in bloed, serum of plasma bij natuurlijk geïnfecteerde honden. Een kruisreactie van *Borrelia* spp. met *Leptospira* spp. kan optreden met de conventionele IFT.

Behandeling

Doxycycline is het eerste keus antibioticum. Bij polyartritis is een reactie op de behandeling binnen 1-4 dagen duidelijk, maar het elimineert de infectie niet bij alle honden.

Preventie en bestrijding

Tekenbestrijding is de beste preventie van de ziekte[1]. Minder infestatie van besmette teken verkleint de overdracht van het pathogeen en leidt tot een verminderd risico op infectie en klinische ziekte.

Het gebruik van *Borrelia* vaccins is controversieel.

Honden en katten vormen geen reservoir van *B. burgdorferi* en zijn dus geen risico voor de volksgezondheid. De teken die echter afkomstig zijn van honden of katten en het pathogeen bij zich dragen, moeten zorgvuldig worden afgevoerd om overdracht van *Borrelia* spp. naar nieuwe gastheren, inclusief de mens, te voorkomen.

Aspiratie uit een gewricht met polyartritis[C]

[1] Raadpleeg ESCCAP Richtlijn 03: Bestrijding van ectoparasieten bij hond en kat.

[C] Foto met dank aan Dr Els Acke.

ESCCAP
EUROPEAN SCIENTIFIC COUNSEL COMPANION ANIMAL PARASITES®

Modulaire Richtlijn 05, Eerste Druk, is een bewerking van de originele ESCCAP Richtlijn 05 Derde Druk – Maart 2019 © ESCCAP 2012–2023. Alle rechten voorbehouden.

ISBN 978-1-913757-35-9

De ESCCAP richtlijnen zijn mogelijk gemaakt door sponsoring van ALLE belangrijke farmaceutische bedrijven.

ESCCAP Secretariaat
Postbus 539
1200 AM Hilversum
Nederlands
Tel: 0031 (0)35 62 55 188
Fax: 0031 (0)35 62 55 189

E-mail: info@esccap.eu
www.esccap.eu